

ASIGURAREA SUSTENABILITĂȚII FINANTELOR PUBLICHE ÎN REPUBLICA MOLDOVA LA ETAPA ACTUALĂ

Cătălina VOITIC,
Facultatea Științe Economice

CZU: 336.13:330.34(478)

catalinavoitic@gmail.com

Actualitatea și importanța temei de cercetare. Sustenabilitatea finanțelor publice nu este un subiect nou, dar rămâne a fi unul actual, în mare parte datorită crizei datoriilor publice în contextul pandemiei mondiale, dar și al conștientizării impactului pe care îl are consumul, atât privat, dar și cel public, asupra resurselor limitate ale mediului.

Scopul cercetării este aprecierea sustenabilității finanțelor publice în Republica Moldova.

Pentru realizarea scopului s-au stabilit următoarele **obiective ale cercetării**:

- Definirea conceptului de sustenabilitate a finanțelor publice;
- Identificarea indicatorilor de analiză ai sustenabilității finanțelor publice;
- Aprecierea sustenabilității bugetul public național în Republica Moldova prin prisma indicatorilor identificați.

Obiectul cercetării: sustenabilitatea finanțelor publice în Republica Moldova.

Noutatea științifică. În această lucrare, cercetarea nu se limitează la definiția clasică privind sustenabilitatea finanțelor publice [1, p.97-101], aceasta fiind examinată și prin prisma impactului pe care îl are politica bugetar-fiscală asupra economiei, societății și mediului înconjurător.

Deficitul bugetar este un important indicator macroeconomic în care cheltuielile bugetare depășesc veniturile bugetare, contribuind ulterior la formarea datoriei publice naționale.

Tabelul 1. Evoluția deficitului BPN în Republica Moldova

	DEFICITUL BPN	
	suma, mil. lei	% în PIB
2017	-1144,8	-0,64

2018	-1613,0	-0,8
2019	-3026,4	-1,4
2020	-10619,8	-5,1
2021	-14391,0	-6,5

Sursa: elaborat de autor în baza datelor Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

Mărimea deficitului bugetar în Republica Moldova a înregistrat niște valori destul de mari începând cu anul 2020, aceasta se datorează crizei economice actuale ca urmare a crizei pandemice, politica promovată actual trezind niște semne de îngrijorare.

Datoria sectorului public reprezintă totalitatea datoriei de stat, a datoriei unităților administrativ-teritoriale, a datoriei Băncii Naționale a Moldovei, a datoriei ce rezultă din împrumuturile interne și externe ale întreprinderilor de stat/municipale și ale societăților comerciale cu capital integral sau majoritar public.[2]

Tabelul 2. Evoluția datoriei publice în Republica Moldova pe componente, mil.lei

Solduldatoriei	2017	2018	2019	2020	2021
Datoria de stat	51660,3	52012,5	52494,3	67820,7	75578,0
Datoria BNM	4519,4	3733,7	3106,5	2429,2	2066,8
Datoria întreprinderilor din sectorul public	1883,0	1805,2	1726,0	3958,7	3811,1
Datoria UAT	1106,6	1013,6	951,2	1245,6	1279,4
Total datorie publică	59169,3	58565,0	58278,0	72636,3	79937,8

Sursa: Elaborat de autor în baza Rapoartelor privind situația în domeniul datoriei sectorului public, garanțiilor de stați și recreditării de stat pe anii 2019-2021.

În ceea ce privește datoria publică observăm că la nivel aceasta nu este una foarte mare ca procent în PIB, dar ne îngrijorează evoluția ei într-un trend ascendent.

Tabelul 3. Cheltuielile BPN pe categorii în perioada 2017-2021

Indicatori	U.M.	Cheltuieli de ordin social	Cheltuieli de ordin economic	Cheltuielile pentru protecția mediului	Alte cheltuieli ale BPN
2017	Suma, mil lei	37346,6	5424,9	146,7	11604,2
	% în total	68,4	9,9	0,4	21,3
2018	Suma, mil lei	40783,2	6615,7	115,4	12094,6
	% în total	68,5	11,1	0,2	20,29
2019	Suma, mil lei	45934,3	7206,5	165,0	12669,8
	% în total	69,6	10,9	0,3	19,20
2020	Suma, mil lei	50338,8	8885,5	253,7	13791,8
	% în total	68,70	12,1	0,3	18,82
2021	Suma, mil lei	57192,2	7632,0	380,7	16100,3
	% în total	70,34	9,4	0,5	19,80

Sursa: elaborat de autor în baza datelor Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

Referitor la structura cheltuielilor publice, am constatat că cea mai mare parte a bugetului este detinut de cheltuielile cu impact pe termen îndelungat, cheltuielile de ordin social, cheltuielile de ordin economic și cheltuielile pentru protecția mediului în sumă reprezentând 80,24 % din totalul cheltuielilor Bugetului Public Național în anul 2021.

CONCLUZII

Per ansamblu politica bugetar-fiscală în Republica Moldova asigură sustenabilitatea finanțelor publice. Impactul pozitiv al acesteia, dar și al evoluției economiei naționale, în Republica Moldova este confirmat și de evoluția pozitivă a IDU din ultima perioadă.

Bibliografie:

1. Covalschi T. Teză de doctor, Planificarea strategică a bugetului de stat din Republica Moldova în contextul integrării europene, Chișinău, 2018, 232 p.
2. Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, <https://www.mf.gov.md/ro/datoria-sectorului-public>, accesat la data de 08.02.2022

Recomandat
Tatiana COVALSCHI,
dr., lect., univ., cond. științific